

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea „1 Decembrie 1918”
1.2. Facultatea	de TEOLOGIE ORTODOXĂ
1.3. Departamentul	ARTĂ RELIGIOASĂ
1.4. Domeniul de studii	ARTE VIZUALE
1.5. Ciclul de studii	Licență
1.6. Programul de studii/Calificarea/Grupă de bază ESCO	ARTA SACRĂ/ artist plastic (COR 265102); grafician (265104); pictor (265106)/ ISCO-08 (ESCO): visual artist (2651); artistic painter (2651.1), drawing artist (2651.6).

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Estetică și percepție vizuală			2.2. Cod disciplină	ARS 310
2.3. Titularul activității de curs	Băluț Cătălin				
2.4. Titularul activității de seminar	-				
2.5. Anul de studiu	3	2.6. Semestrul	6	2.7. Tipul de evaluare (VP)	E
				2.8. Regimul disciplinei (O – obligatorie, DS – disciplina de specialitate (inclusiv stagiile de practică))	O DS

3. Timpul total estimat

3.1. Numar ore pe saptamana	1	din care: curs	1	3.. /laborator	
3.4. Total ore din planul de învățământ	14	din care: curs	14	3.6. seminar/laborator	
Distribuția fondului de timp de studiu individual					ore
• Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					10
• Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
• Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					5
• Tutoriat					5
• Examinări					6
• Alte activități (exersări practice)					0
Total ore activități individuale					36

3.7 Total ore studiu individual	36
3.8 Total ore din planul de învățământ	14
3.9 Total ore pe semestru	50
3.10 Numărul de credite	2

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu este cazul
4.2. de competențe	Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Ecran de proiecție, videoproiector, lap-top, flipchart, sistem
--------------------------------	--

	<i>audio</i>
5.2. de desfășurarea a seminarului/laboratorului	<i>Sală dotată cu tablă</i>

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	• Aprecierea rolului socio-cultural al limbajului vizual, ca resort de comunicare și sursă de experiențe artistice. • Utilizarea adecvată în analiză a elementelor specifice imaginii, privită din punctul de vedere al percepției și al funcției sale estetice. • Analiza argumentată a modului de utilizare a elementelor de limbaj vizual.
Competențe transversale	CT1: Aplică strategii de muncă riguroase, eficiente și responsabile, de punctualitate și conștiinciozitate, în acord cu principiile etice și cu normele religios-morale creștine. CT2: Aplică tehnici de muncă eficiente în echipe multidisciplinare, pe diverse paliere ierarhice. CT3: Formulează strategii de optimizare a pregătirii profesionale continue, prin actualizarea conținuturilor învățării, aplicarea noilor tehnologii digitale și informaționale și prin utilizarea limbilor moderne. -

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul își propune să familiarizeze studenții cu o serie de teorii ale percepției imaginii (Ch. Baudelaire, Henri Bergson, Walter Benjamin, Rudolph Arnheim, Merleau-Ponty, Hans Belting, Giorgio Agamben), dar și să construiască o reflecție originală asupra imaginii pornind de la exemple concrete, îmbinând în permanență teoria cu practica. Cursul va explora ipostazierea iconografiei eschatologice în diverse culturi și în diverse arte, cu focalizare pe una dintre cele mai importante teme iconografice din întreaga istorie a omenirii: Judecata de Apoi. Vom explora semnificațiile profunde ale acestei teme în arta creștină, dar și în arta religioasă în general, trecând printr-un spectru foarte larg de forme de exprimare artistică. Explorarea noastră ne va conduce de la pictură la fotografie și arta filmului...
7.2 Obiectivele specifice	* Dezvoltarea aptitudinile studenților de a „vedea” și de a interpreta imagini. * Transmiterea unor modele de documentare eficientă în legătură cu tematica cursului. * Implementarea unor modele recente de cunoaștere din câmpul științelor sociale și umaniste. Punerea la dispoziția studenților a unui bogat material didactic (vizual, textual) și formarea unor abilități de cercetare.

8. Conținuturi

8.1. CURS	Metode de predare	Observații
1. Introducere. Prezentarea generală a profesorului, a studenților, a disciplinei, a fișei disciplinei, a obligațiilor care le revin tuturor în timpul semestrului. Percepția. Estetica. Principii, obiect, metode, utilitate. Exerciții de situare în materie.	Prelegere și dialog. Analiză și dezbateri	1 oră curs
2. Rolul vederii între simțuri și cantitatea de informație receptată pe cale vizuală. Simbolistica ochiului, de la religie la cinema. Imagine și percepție, conform cu Merleau-Ponty și Gilles Deleuze. Imagine și memorie. Bergson, <i>Matière et mémoire</i> . Memoria imaginilor.	Prelegere și dialog. Analiză și dezbateri	1 oră curs
3. Nivelurile și straturile imaginii. Tehnica de „lectură” a unei imagini. Coduri și semne. Universaliile imaginii: suport (medium), culoare, contur. Conceptul de reprezentare. Formă și conținut. Contextul cultural și producerea de imagini. Limitele interpretării. Marshall McLuhan.	Prelegere și dialog. Analiză și dezbateri	1 oră curs
4. Judecata de Apoi: ce vedem când o privim? Surse textuale ale temei iconografice.	Prelegere și dialog. Analiză și dezbateri	1 oră curs
5. Evoluția temei iconografice a JA până la Marea Schismă.	Prelegere și dialog. Analiză și dezbateri	1 oră curs
6. Judecata de Apoi în lumea catolică.	Prelegere și dialog. Analiză și dezbateri	1 oră curs
7. Judecata de Apoi în lumea ortodoxă.	Prelegere și dialog. Analiză și dezbateri	1 oră curs
8. Judecata de Apoi în cultura română.	Prelegere și dialog. Analiză și dezbateri	1 oră curs
9. Judecata de Apoi în cultura română.	Prelegere și dialog. Analiză și dezbateri	1 oră curs
10. Judecata de Apoi și tematicile eschatologice în alte arii culturale.	Prelegere și dialog. Analiză și dezbateri	1 oră curs
11. Proliferarea imaginilor eschatologice în diferite „medii” vizuale (<i>mediums</i>): fotografie, imagini de sinteză etc.	Prelegere și dialog. Analiză și dezbateri	1 oră curs
12. Judecata de Apoi în cinema. Andrei Tarkovski, <i>Andrei Rubliov</i> (1966): vizionarea și comentarea unui fragment de film (<i>Judecata de Apoi</i>).	Prelegere și dialog. Analiză și dezbateri	1 oră curs
13. Tematici eschatologice în alte filme: David Fincher, <i>Seven</i> (1995), Mel Gibson, <i>Apocalypto</i> (2006) etc.	Prelegere și dialog. Analiză și dezbateri	1 oră curs
14. Concluzii. Pregătire pentru examenul final.	Prelegere și dialog. Analiză și dezbateri	1 oră curs

--	--	--

8.3. Bibliografie

- BEREZHNYA Lilya, „Sub Specie Mortis: Ruthenian and Russian Last Judgement Icons Compared”, in *European Review of History – Revue européenne d’Histoire*, vol. 11, no. 1, 2004, pp. 1-31.
- BERINDEI Cosmina-Maria, *Imaginarul eschatologic în iconografia românească*, Cluj-Napoca, Editura Fundației pentru Studii Europene EFES, 2008.
- BERINDEI Cosmina-Maria, *Sfârșitul lumii și destinul postum al sufletelor în imaginarul culturii tradiționale românești*, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2015.
- BETEA Raluca, „Păcătoși și pedepse eterne. Iconografia Iadului în bisericile de lemn din comitatul Maramureș”, in *Memoria ethnologica*, An XIII, nr. 46-47, ian.-iunie 2013, pp. 86-101.
- BETEA Raluca, „The Trial of the Soul. Post-Byzantine Visual Representations of the Tollbooths in the Romanian Churches of Maramureș”, in *kunsttexte.de/ostblick*, Nr. 4, 2011 (15 pagini), www.kunsttexte.de/ostblick
- BOGDAN Cristina, „L’Image de la mort dans l’iconographie des églises roumaines. Emplacement et typologie”, in *Revue des Études Sud-Est Européennes*, XLIII, 1-4/ 2005, pp. 243-251.
- GOLDFRANK David M., „Who Put the Snake on the Icon and the Tollbooths on the Snake – A Problem of Last Judgment Iconography”, in *Harvard Ukrainian Studies*, nr. 19, 1995, pp. 180-199.
- HEREA, Gabriel, *Mesajul eschatologic al spațiului liturgic creștin: arhitectură și icoană în Moldova secolelor XV-XVI*, Suceava, Editura Karl A. Romstorfer, 2013.
- HIMKA John-Paul, *Last Judgment Iconography in the Carpathians*, University of Toronto Press, 2009.
- O’HEAR Natasha, O’HEAR Anthony, *Picturing the Apocalypse. The Book of Revelation in the Arts over Two Millennia*, Oxford University Press, 2015.
- POP-CURȘEU Ioan, -POP-CURȘEU Ștefana, *Imagini ale vrăjitoriei în arta religioasă românească. Eseu de antropologie vizuală*, Cluj-Napoca, Școala Ardeleană, București, Eikon, 2020.
- ROMILA Adrian G., *Imaginea Raiului în cultura populară. Eseu de antropologie*, ediția a II-a, Iași, Tipografia Moldova, 2012.
- SANDU Valentina-Cristina, „Duce-vă-ți de la Mine, blestemaților!” *O catagrafie a lumii păcătoase*, in *Cercetări istorice (Serie nouă)*, XXIV-XXVI, 2005-2007, Iași, 2010, pp. 193-209.
- STÂNCULESCU Ileana, *Il Giudizio universale nella pittura murale esterna del nord della Moldavia/ The Last Judgment. External Mural Paintings from the Northern Part of Moldavia*, San Marino, Edizioni Aspasia, 2001.
- <http://visionaldila.wordpress.com/> [blog cu numeroase descrieri și fotografii de monumente din întreaga lume, care conțin reprezentări ale Judecății de Apoi].

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- * Conținutul disciplinei este în concordanță cu ceea ce se predă în domeniu la universități reputele din țară și străinătate și propune abordări inovatoare ale materiei, din perspectivă interdisciplinară.
- * Temele de studiu propuse de acest curs și seminar corespund unor câmpuri variate de activitate socio-profesională, definite de diverse asociații profesionale.
- Ca urmare a acestui curs, studenții vor fi mai pregătiți să înțeleagă și să aplice practic concepte din diverse câmpuri ale cunoașterii și vor dobândi o bogată cultură vizuală, care le va fi foarte utilă în activitatea de după terminarea studiilor

9. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	<i>Evaluare finală</i>	<i>Evaluare pe baza unui dosar de cercetare care</i>	100%

		trebuie să cuprindă 15-20 de fotografii color ale unei Judecăți de Apoi (alta decât cele studiate la curs) + un text de 2 pagini TNR, corp 12, la un rând, în care respectiva operă de artă sacră să fie comentată din punct de vedere perceptiv/ estetic.	
10.5 Seminar/laborator	Aceleași teme ca și la curs	- Prelegere si dialog. Analiză și dezbattere	1 oră de seminar pentru fiecare temă
		-	
10.6 Standard minim de performanță: * Respectarea cerințelor formale ale dosarului de cercetare pe care trebuie să-l prezinte fiecare student în parte.			

Data completării 20.09.2024	Semnătura titularului de curs 	Semnătura titularului de seminar -
Data avizării în departament 23.09.2024		Semnătura director de departament